

Anexa 2 - Cadru legal

- Ordonanța de urgență nr. 15/2022 privind acordarea de sprijin și asistență umanitară de către statul român cetățenilor străini sau apatrizilor aflați în situații deosebite, proveniți din zona conflictului armat din Ucraina (**OUG 15/2022**)
- Legea nr. 122/2006 privind azilul în România (**Legea Azilului**)
- Norma metodologică de aplicare a Legii nr. 122/2006 privind azilul în România din 13.09.2006
- Ordonanța nr. 44/2004 privind integrarea socială a străinilor care au dobândit protecție internațională sau un drept de ședere în România, precum și a cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene, Spațiului Economic European și a cetățenilor Confederației Elvețiene
- Legea nr. 46/1991 pentru aderarea României la Convenția privind statutul refugiaților, precum și la Protocolul privind statutul refugiaților
- Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului
- Legea asistenței sociale nr. 292/2011

Măsurile de protecție a refugiaților ucraineni

1 Protecție acordată potrivit Legii Azilului

1.1 Procedura de solicitare a azilului

Este una complexă și presupune, printre altele: (i) depunerea unei cereri de azil individuale ce trebuie înaintată personal; (ii) interviu preliminar; (iii) fotografierea și amprentarea solicitanților de azil; (iv) interviul pentru determinarea protecției internaționale; (v) posibile etape suplimentare constând în colectarea de informații suplimentare și realizarea de expertize medico-legale.

Autoritățile competente să primească o cerere de azil sunt următoarele: a) structurile Oficiului Român pentru Imigrări; b) structurile Poliției de Frontieră Române; c) unitățile de poliție în cadrul cărora sunt constituite și funcționează centre de reținere și arestare preventivă; d) structurile Administrației Naționale a Penitenciarelor din cadrul Ministerului Justiției.

Cererea de azil ar trebui soluționată în termen de 30 de zile de la preluarea cazului.

1.2 Forme de protecție

Sunt recunoscute următoarele forme de protecție: (i) statutul de refugiat, (ii) protecție subsidiară; (iii) protecție temporară. (art. 22 din Legea Azilului).

1.3 Protecție pe perioada procedurii de solicitare a azilului

Potrivit art. 17 din lege, pe durata procedurii de azil străinul care solicită acordarea unei forme de protecție are o serie de drepturi:

- (i) dreptul de a rămâne în România până la expirarea unui termen de 15 zile de la finalizarea procedurii de azil, cu excepția situației în care cererea de azil a fost respinsă în urma soluționării acesteia în procedură accelerată sau în procedură la frontieră, caz în care străinul trebuie să părăsească statul român de îndată ce procedura de azil a fost finalizată. În cazul procedurii de determinare a statului membru responsabil cu examinarea cererii de azil, dreptul de a rămâne pe teritoriul României încetează la data efectuării transferului;
- (ii) dreptul de a fi asistat de un avocat în orice fază a procedurii de azil;
- (iii) dreptul de a se asigura, în mod gratuit, în orice fază a procedurii de azil un interpret apt să asigure o comunicare corespunzătoare;

- (iv) dreptul de a i se elibera un document temporar de identitate, a cărui valabilitate va fi prelungită periodic de Oficiul Român pentru Imigrări. Solicitantul care nu dispune de mijloacele materiale necesare pentru plata taxei aferente eliberării sau prelungirii documentului temporar de identitate este scutit de plata acestei taxe;
- (v) dreptul solicitantului de protecție internațională care nu dispune de mijloace de întreținere de a beneficia, la cerere, pe toată durata procedurii de azil, de condiții materiale de primire, care garantează subzistența și protejează sănătatea fizică și mintală a acestuia. Sumele necesare pentru acordarea condițiilor materiale de primire se stabilesc prin hotărâre a Guvernului și se asigură de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Afacerilor Interne;
- (vi) dreptul de a fi cazat în centrele de primire și cazare, aflate în subordinea Oficiului Român pentru Imigrări, până la încetarea dreptului de a rămâne pe teritoriul României, pentru solicitantul de azil care nu dispune de mijloacele materiale necesare pentru întreținere;
- (vii) dreptul de a primi gratuit asistență medicală;
- (viii) dreptul de a fi inclus în programele naționale de sănătate publică;
- (ix) dreptul de a primi asistență socială în condițiile prevăzute de Legea asistenței sociale nr. 292/2011;
- (x) dreptul de a primi acces la piața forței de muncă în condițiile prevăzute de lege pentru cetățenii români;
- (xi) dreptul solicitanților de azil minori de a avea acces la învățământul antepreșcolar, preșcolar și școlar obligatoriu, în aceleași condiții ca și minorii cetățeni români, etc.

1.4 Statutul de refugiat. Protecție subsidiară

1.4.1 Drepturi

Recunoașterea statutului de refugiat sau acordarea protecției subsidiare conferă beneficiarului o serie de **drepturi** (art. 20 din Legea Azilului): ex. (i) să rămână pe teritoriul României și să obțină **permis de ședere și document de călătorie** pentru trecerea frontierei de stat; (ii) **să fie angajat** de persoane fizice sau juridice, să exercite activități nesalarizate, să exercite profesii libere și să efectueze acte juridice, să efectueze acte și fapte de comerț, inclusiv activități economice în mod independent, în aceleași condiții ca și cetățenii români; (iii) să beneficieze de **asigurări sociale**, de măsuri de asistență socială și asigurări sociale de sănătate, în condițiile prevăzute de lege pentru cetățenii români; (iv) să aibă acces la toate formele de **învățământ**, în condițiile prevăzute de lege pentru cetățenii români; (v) să primească, la cerere, în limitele disponibilităților financiare ale statului, în condiții stabilite prin hotărâre a Guvernului, un **ajutor lunar nerambursabil**, denumit în continuare ajutor, al cărui quantum este raportat la indicatorul social de referință, pentru o perioadă de maximum 12 luni, dacă, din motive obiective, este lipsit de mijloacele de existență necesare; (v) să participe, la cerere, la programele de integrare și să fie cazat în centrele Oficiului Român pentru Imigrări, în condițiile stabilite de lege.

1.4.2 Ajutor lunar nerambursabil (detalii)

Fondurile bănești necesare în vederea acordării ajutorului sunt asigurate din bugetul Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice prin Agenția Națională pentru Plăți și Inspectie Socială și agențiile pentru plăți și

inspecție socială județene, respectiv a municipiului București, denumite în continuare agenții teritoriale. Cuantumul ajutorului se stabilește la 1,08 ISR (indicatorul social de referință).

1.4.3 Reunificarea familiei (art. 71 din Legea Azilului)

Beneficiarul protecției internaționale în România poate depune cerere de azil pentru membrii familiei sale dacă aceștia nu se află pe teritoriul României.

1.5 Protecție temporară

Reprezintă procedură cu caracter excepțional menită să asigure, în cazul unui **flux masiv** sau al unui flux masiv iminent de persoane strămutate din țări terțe care nu se pot întoarce în țara de origine, protecție imediată și temporară unor astfel de persoane, în special dacă există și riscul ca sistemul de azil să nu poată procesa acest flux fără efecte adverse pentru funcționarea sa eficientă, în interesul persoanelor în cauză și al altor persoane care au nevoie de protecție.

Existența unui flux masiv de persoane strămutate este stabilită printr-o **decizie a Consiliului Uniunii Europene**.

Durata protecției temporare este de un an. Protecția temporară poate fi prelungită automat cu perioade de 6 luni, pentru maximum un an.

Pe toată durata protecției temporare beneficiarii acestei forme de protecție se bucură de o serie de drepturi, printre care: a) de a li se elibera un document prin care li se acordă permisiunea de a rămâne pe teritoriul României; b) de a fi informați, în scris, într-o limbă pe care se presupune că o înțeleg, cu privire la prevederile referitoare la protecția temporară; c) de a fi angajați în muncă de persoane fizice sau juridice, în condițiile legii; d) de a beneficia, la cerere, de asistența necesară pentru întreținere, în situația în care nu dispun de mijloacele materiale necesare; e) dreptul de a primi gratuit asistență medicală; g) dreptul de a avea acces la sistemul de învățământ de stat în condițiile prevăzute de lege pentru cetățenii români; etc.

2 Protecție potrivit OUG 15/2022 celor care nu solicită azil potrivit Legii Azilului

2.1 Cetățenii străini sau apatrizii aflați în situații deosebite care provin din zona conflictului armat din Ucraina și intră în România și care nu solicită o formă de protecție potrivit Legii Azilului beneficiază, **în cadrul taberelor temporare de cazare și asistență umanitară sau în alte locații de cazare** stabilite de comitetele județene sau Municipiului București pentru situații de urgență, de asigurarea următoarelor utilități de primă necesitate pe perioada staționării temporare:

- Hrană;
- Îmbrăcăminte;
- Materiale de igienă personală;
- Asistență medicală;
- Dreptul de a fi incluși în programele naționale de sănătate publică;
- Protecție specială a copiilor neînsoțiți de părinți sau alt reprezentant legal.

Costuri pentru statul român

1 Costuri suportate de statul român în baza Legii Azilului

1.1 Costuri determinate

- **Hrană:** 20 de lei/ persoană/ zi la care se pot adăuga suplimente între 6 lei/ persoană/ zi și 14 lei/ persoană/ zi în funcție de situația particulară a fiecărui individ (vârstă, situație medicală, activitate desfășurată, etc.);

- **Îmbrăcăminte:** 135 de lei/ persoană/ sezon vară și 200 de lei/ de persoană/ sezon iarnă;
- **Alte cheltuieli: 12 lei/ persoană/ zi.** Alte cheltuieli reprezentând cheltuieli cu transportul local, servicii culturale, presă, servicii de reparații și întreținere, cheltuieli cu produse de igienă personală;
- Atunci când capacitatea de cazare în centrele de primire și cazare pentru solicitanții de azil este depășită, Inspectoratul General pentru Imigrări, în limita fondurilor disponibile, poate acorda asistență materială pentru **închirierea unei locuințe** în valoare de **808 lei/ persoană/ lună** și asistență materială pentru acoperirea cheltuielilor de întreținere în valoare de **145 de lei/ persoană/ lună pe perioada sezonului de vară și 185 de lei/ persoană/ lună pe perioada sezonului de iarnă.** În cazul familiilor cu 2 membri, suma acordată lunar unei persoane scade cu 30%. În cazul familiilor compuse din 3 membri sau mai mult, suma acordată lunar unei persoane scade cu 40%.

1.2 Costuri nedeterminate

- Asistența juridică acordată de către avocați solicitanților;
- Asigurarea de interpreți solicitanților;
- Documente temporare de identitate în cazul solicitanților care nu dispun de mijloacele materiale să plătească taxa aferentă eliberării sau prelungirii;
- Condiții materiale de primire pentru solicitanții care nu dispun de materiale de întreținere;
- Întreținerea centrelor de primire și cazare pentru solicitanții care nu dispun de mijloace materiale;
- Asistență medicală gratuită;
- Includerea în programele naționale de sănătate publică;
- Asigurări sociale, cu măsuri de asistență socială și asigurări sociale de sănătate oferite solicitanților și persoanelor aflate sub protecție;
- Integrarea solicitanților în învățământul antepreșcolar, preșcolar și școlar;
- Cursurile pregătitoare intensive pentru facilitarea integrării în învățământ;
- Cheltuieli cu spațiile închise special amenajate;
- Alte cheltuieli determinabile de la caz la caz (adaptarea condițiilor de cazare pentru solicitanții cu nevoi speciale, protecție în cadrul sistemului asigurărilor pentru șomaj, etc.).

2 Costuri suportate de statul român în baza OUG 15/2022

2.1 Costuri determinate

- **Hrană:** 20 de lei/ persoană/ zi la care se pot adăuga suplimente între 6 lei/ persoană/ zi și 14 lei/ persoană/ zi în funcție de situația particulară a fiecărui individ (vârstă, situație medicală, activitate desfășurată, etc.);
- **Îmbrăcăminte:** 135 de lei/ persoană/ sezon vară și 200 de lei/ de persoană/ sezon iarnă;
- **Materiale de igienă personală:** 12 lei/ persoană/ zi.

2.2 Costuri nedeterminate

- Asistență medicală, medicamente, materiale sanitare, dispozitive medicale și servicii cuprinse în programele naționale de sănătate curative;
- Includerea în programele naționale de sănătate publică;
- Cazarea copiilor cetățeni străini neînsoțiți de părinți sau de un alt reprezentant legal potrivit art. 78 din Legea 272/2004;
- Cheltuieli cu cazarea stabilită în alte locații stabilite de comitetele județene.